

Referat af brugerrådets møde d. 20. maj 2010

Referat af brugerrådets ekskursion og møde

d. 20. maj 2010

I ekskursionen deltog:

- Otto Hansen, DN
- Christian Bundgaard, lokalrepræsentant for Mols området
- Frank Sunesen, Friluftsrådet
- Finn Søndergaard, Danmarks Idrætsforbund
- Karl Mikkelsen, repræsentant for Randers Kommune
- Lise Schrøder, lokalrepræsentant for Hald området
- Uffe Laursen, Skovrider SNS
- Kim Friis Egefjord, Skovfoged, SNS
- Jan Højland, SNS

Rådet mødtes ved *Sletterhage Fyr*, hvor der netop er indviet en ny udstilling i fyret og et madpakkehus med borde og bænke samt infotavler om statens naturarealer og publikumsfaciliteter på Helgenæs.

d. 7. juni 2010

Ref. Jgh

Efter et kort ophold ved fyret kørte rådet til *Slettervang* for at besøge de sydvendte kystskrænter under tyskertårnet.

Skrænterne har gennem en årrække fået frit spil til at udvikle et massivt krat med slåen, et krat der udelukker en række arter – både planter og insekter – fra at kunne leve på de ellers fint soleksponerede skrænter. SNS har via et EU-Life-projekt få støtte til at fjerne en hel del af krattene og etablere hegn, således at kreaturer og får kan afgræsse skrænterne. Vi skal selvfølgelig sikre at offentligheden ikke hindres adgang til området. Men det lange sigte med naturplejen er at begunstige de insekter og urter,

som er favoriseret af de mikroklimatiske forhold den soleksponerede sydvendte kyststrækning kan tilbyde.

Ved *Ellemandsbjerget* så rådet den helt enestående udsigt, som næsten er 360° rundt i horisonten. Herfra toppen af Helgenæs er der udsigt til det nordlige Samsø, Hjelm, Tunø og mange andre fjerne steder. Ellemandsbjerget er karakteriseret ved at være et lille skovområde med et stort besøgstal for udsigten. Derudover er der etableret hundeskov, men det er ikke vores indtryk at det bliver benyttet af så mange hundeejere. KFE fortalte kort om at vi arbejder med at etablere en såkaldt Downhil-bane fra toppen og ned på sydsiden. Der er i dag en aftale med den lokale skiklub om at der kan etableres skiløjper på samme side, så vi tænker at vi evt. kan tilbyde cykel-entusiasterne muligheden for at benytte samme trace til netop den specielle form for cykling.

Vænge Sø blev ikke besigtiget på grund af tidnød. Projektet er kommet et skridt i den rigtig retning efter at Syddjurs Kommune har fået lavet en aftale med naboerne om vej-ret uden om den engang genskabte sø.

Dragsmur ligger som et lille landområde mellem Mols og Helgenæs. Det snævre område ligger hen i græs og strandeng. Arealet er nu hegnet således at vi kan få græsset den kraftige vegetation i bund til gavn for de fine urter, som er i naturtyperne. Der er fuld adgang til stranden via færister og klaplåger. Der er fine muligheder for at sætte småbåde i havet, for lystfiskere og for badende gæster.

Herefter forgik resten af mødet inden døre ved Fuglsøcentret.

Til mødet stødte:

Jørgen Brøgger, repræsentant for Syddjurs Kommune

Hans Gemælke, Landboforeningerne

Dagsorden;

1) Referatet fra 29. oktober 2009

Vedr. *AFF (Arbejdsmarkedets Feriefond)* så er status nu:

Vi er godt i gang med at etablere de første cykelsti forløb i forhold det overordnede cykelstinet. Et helt konkret eksempel er stien fra Femmøller til Femmøller Strand.

Vi er i forhandling med Kgl. Byg og myndigheder om indretning af Karlsladen til besøgscenter og Øvre Strandkær.

Vi har afholdt et inspirationsmøde om selve formidlingens indhold for de to besøgscentre, og der er nu ved at blive udarbejdet et udbudsmateriale, som gerne skal få nogle firmer til at give tilbud på arbejdet.

Vi har tilbudt nationalparkbestyrelsen at de kan profilere Nationalpark Mols Bjerge på velkomstavler. NP bestyrelsen har taget imod dette i en positiv ånd.

Vedr. *Føllebund* så har vi nu fået en aftale med naboerne om at etablere en sti rundt om projektområdet.

Vi arbejder for at udarbejde en folder og noget formidlingsmateriale ved fugletårnet i samarbejde med DOF og nationalpark bestyrelsen. Vi sigter efter at indvie folder og stiforløbet snarest muligt med hjælp fra tidligere borgmester Vilfred Friborg Hansen.

Vedr. *ridesti ved Kalø* så har det vist sig at der for tiden ikke er brug for etableringen af en afmærket ridesti på Kalø. Men vi henviser landbrugsskolens ryttere og rideskolerne i området til en anbefalet riderute.

Vedr. *Allingå projektet* så kører kommunen videre med en 3. omgang jordfordeling frem til 1. december i år. Følgegruppen arbejder for at der skabes mulighed for adgang via stiforløb i projektområdet. OH tilsluttede sig dette og bemærkede at det giver projektet stor værdi at offentligheden får adgang til naturen.

Vedr. *Hornbæk Enge* så har vi oplevet svære sætningsproblemer i området. Anbefalingerne er nu at der ikke skal pålægges 1 meter jord ad gangen, men kun 30 cm – og det med en let maskine. Det forlænger processen, men ser ud til at have den ønskede effekt.

Vedr. *Haslund og Værum Enge* er jordfordelingen skudt ti efteråret. Også her er digerne et problem, men nu har vi så nogle erfaringer fra Hornbæk at arbejde videre med. I den vestlige del sigter man efter at gennembryde diget langs Gudeåen således at baglandet kommer til at stå under vand. SNS har erhvervet en del jord i området mellem jernbanen og motorvejen, men henblik på videresalg. Dog med vilkår om reduceret pumpning, som skal understøtte udviklingen mod et højere naturindhold og ikke landbrugsdrift med omlæg af arealerne.

2) Nyt fra Naturstyrelsen – Kronjylland

UFL gennemgik den udsendte *fyrårnsliste* - oversigten viser hvilke indsatsområder og mål enheden vil sætte fokus på i 2010. i hovedtræk drejer det sig om organisatoriske tiltag og styrkelse af medarbejderes kompetencer, friluftsfaciliteter for vore gæster, informationer og formidling, naturprojekter og samarbejde med bl.a. kommunerne.

Derefter orienterede UFL om det forestående *serviceeftersyn* ! Serviceeftersynet er et skridt i retningen af at fremtidssikre Miljøministeriet. Der er nedsat en styregruppe som skal sammenfatte hvad der er behov og hvad der mulige løsningsmodeller. Styregruppens anbefalinger til koncernledelsen er i hovedpunkter:

* SNS og Naturstyrelsen sammenføjes med en overordnet direktør.

* Miljøministeriet bør stadig være til stede i lokalområdet.

3) Nationalpark Mols Bjerger orientering om debatoplægget vedr. den kommende nationalparkplan

UFL orienterede om at NP-bestyrelsen har udsendt en lille pjece med debatoplæg til indhentning af ideer og forslag til nationalparkplanen. Høringsfasen forløber fra d. 24. maj 2010 til d. 18. september 2010.

Høringen skydes altså i gang med den Europæiske Nationalpark Dag, hvor SNS sammen med 11 andre formidlere i nationalparken skal præsentere noget af det der kan opleves i nationalparken. I høringsperioden vil der være 4 møder ved jagtslottet, hvor forslag kan fremsættes for bestyrelsen. Endelig kan interesserede også fremsende skriftlige forslag til sekretariatet. Vi sender debatpjece med posten.

4) Hvilken rolle skal Naturstyrelsen – Kronjylland have i udviklingen af Nationalpark Mols Bjerger?

Og ...

5) Hvordan vil naturplanerne for Natura 2000-området i Mols Bjerger interferere med nationalparkplanerne?

UFL orienterede bredt om bestyrelsesarbejdet. Det er vigtigt at forstå at bestyrelse ikke har nogen myndighedsopgaver og ikke har ansvaret for arealforvaltningen i nationalparken. Her er tingenes tilstand ikke ændret.

NP bestyrelsen kan godt komme med forslag på Naturstyrelsens arealer, men der skal så også følge midler med.

Bestyrelsen bestyrer i opstartsfasen 6 millioner kr., derudover er der i ”Grøn vækst” afsat 35 millioner kr. til de 5 nationalparker til ”Etablering og drift af fem nationalparker med bl.a. vandrestier, cykel- og ridestier, fugletårne og overnatningspladser.”

Rådet vendte lige kort nogle af de sager som er i de lokale medier om bl.a. MTB cykling i Mols Bjerger. UFL nævnte en rapport udarbejdet af Københavns Universitet, Skov- og Landskab. En overraskende konklusion er at de besøgende virkelig oplever dyrene i Mols Bjerger – det må være vores naturplejende kreaturer!

Ligeledes overraskende er det at publikum bedst kan acceptere en midlertidig lukning af et naturområde, hvis der opsættes hegn. Skiltning kan dog også benyttes, og jo bedre forklaring - jo mere acceptabelt er det.

Hvor langt rejser vi for at komme ud i naturen?

Der er særlige områder vi gerne vil rejse efter! F.eks. er et sted som Agri Bavnehøj et rejsemål som vi gerne rejser langt for at nå. Omvendt er det for Hestehave Skov ved Rønne, her er det hovedsageligt Rønne borgere der besøger skoven.

Undersøgelser af rytmen i besøgene viser at Mols Bjerger er et decideret sommer-hit, hvorimod fx Hestehave Skov er mere spredt ud over hele året og alle døgnets 24 timer.

Rapporten kan ses på www.Friluftseffekter.dk .

FS anbefaler at læse nationalparkloven og bekendtgørelse.

UFL bedyrer at NP-bestyrelsen arbejder indgående og bruger meget tid på at sætte sig ind i tingene.

Der blev spurgt til mediernes hårde opstilling af kritikken af at Naturstyrelsen sidder på pengekasen og samtidig forsøger at indgå aftale med NP-bestyrelsen.

UFL forklarede at det er vigtigt at forstå at der er en række spilleregler for hvordan bl.a. offentlige midler kan bestyres. Pengene bliver ikke bare udleveret til bestyrelsen. Forbruget af midler i nationalparken er, lige som al andet forbrug i det offentlige, underlagt skrap kontrol af rigsrevisorerne.

6) Hvordan kan jeg vide, hvornår jeg er på privat og offentlig grund?

Vi forsøger at synliggøre statens arealer ved markeringer med de røde piktogrampele. De skal gerne signalere; at nu er du på offentligt ejede arealer og så gælder der et helt særlige regler for adgang. Vi understøtter dette med på alle større parkeringspladser ved vore områder at informere med kortborde, velkomsttavler og foldere. Alt sammen med kortmateriale, som gerne skal give den besøgende et indtryk at hvor man finder statens arealer.

7) Driftsplanen med beskrivelserne af de enkelte områder

Efter i flere omgange at have orienteret brugerrådet om den forestående driftsplanrevision kunne UFL nu endelig præsentere rådet for beskrivelserne af de enkelte områder. Alle dokumenter bliver lagt på vores hjemmeside så der vil være mulighed for at udvælge netop de dokumenter som man synes kan

have interesse.

Vi vil afholde 3 offentlige ture ved henholdsvis d. 17. juni i Vindum Skov, d. 21. juni Ringelmose Skov og d. 29. juni i Viborg Plantage.

Så sæt allerede nu X i kalenderen for en spændende tur hvor vi skal se på nogle af de tiltag, som vil være i den kommende planperiode i de udvalgte skove.

Efter brugerrådets anbefalinger afholder vi alle turene på hverdagsaftner i tidsrummet fra kl. 19 til 21. (Vi har valgt datoerne ud fra VM-programmet og undgået Danmarks kampe!) Vi vil forud for turene forsøge at få nogle artikler optaget i de lokale medier. Desuden sende noget til foreningsmedierne! Vi håber naturligvis på en stor interesse – ikke mindst fra vore organiserede brugere.

8) Evt.

FS spurgte til skovning og det at efterlade grene på ellers velbenyttede stier.

De konkrete eksempler blev noteret og vi vil sørge for at der bliver skabt fri passage det pågældende sted.

OH pegede på at det kunne være ønskværdigt med guidede ture afholdt af SNS, KJY også er at finde i folderen, som er udgivet af Naturstyrelsen – Søhøjlandet.

Vi har et samarbejde med de kommunale natur-turs-foldere i området, nemlig folderen for Nord- og Syddjurs kommuner og Randers Kommune, derudover indleverer vi ture til folderen for Viborg og Skive Kommuner. Vi vil bede om at folderen for Randers evt. bliver fremlagt på bibliotekerne i Langå, Ulstrup og evt. Laurbjerg/Hadsten. Vi vil også undersøge om vi kan komme med i folderen fra Søhøjlandet.

Næste møde er jo allerede fastlagt – nemlig d. 26. oktober ved Fussingø

